

CARL SCHRÖDER'İN DIE ERSTEN ÜBUNGEN FÜR VIOLONCELLO OPUS 31 ETÜT KİTABININ İNCELENMESİ

Analysis Of Carl Schröder Die Ersten Übungen Für Violoncello Opus 31 Etudes Book

DOI NO: 10.5578/AMRJ.8590

Derya OCAK¹

Duygu SÖKEZOĞLU ATILGAN²

Özet

Bu araştırma; Batı Müziği eğitimi veren kurumlarda, viyolonsel eğitiminde kullanılan “Carl Schröder Die Ersten Übungen Für Violoncello Opus 31” metodunun incelenmesine yöneliktir. Araştırmada; Carl Schröder’in “Die Ersten Übungen Für Violoncello Opus 31” etüt kitabında yer alan müzikal dinamiklerin, sağ el yay tekniklerinin, sol el teknik konuların ve etütlerle viyolonsel eğitiminde ulaşılmak istenen hedeflerin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma, betimsel bir çalışmadır. Araştırmada, kaynak taraması yoluyla bilgiler elde edilmiş ve Carl Schröder’in Opus 31 etüt kitabında bulunan 30 etüdün teknik ve müzikal analizi yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda da çeşitli çözüm önerilerinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Viyolonsel, Etüt Kitabı, Analiz, Carl Schröder.

Abstract

This study is based on analysy of “Carl Schröder Die Ersten Übungen Für Violoncello Opus 31” method which is used in teaching/ training cello in Western Music Education institutions. The study aims to define the musical dynamics which are examined in the book “Die Ersten Übungen Für Violoncello Opus 31” of Carl Schröder, right hand arch techiques, left hand technical subjects and studies and the aimed targets to be reached in cello teaching/training. It is a descriptive study. The information was obtained through literature search and 30 etudes were analyzed technically and musically at Carl Schröder’s book, Opus 31 etude. As a result of analyses were made in a variety of solutions.

Key Words: Violoncello, Etude Book, Analysis, Carl Schröder.

GİRİŞ

Genel müzik eğitiminin bir boyutu olan çalgı eğitimi, öğrencilerin mevcut durumunda ve gelecekteki müziksel yaşantılarını biçimlendirmek üzere müziksel davranış kazandırma ve müziksel davranış değişikliği oluşturma sürecidir. Bu süreçte öğrenciler yerel, ulusal ve evrensel müzikleri tanıma fırsatı bulabilir, bu müzikleri dinlemeye daha istekli hale gelebilir, müziksel bilgilerini, becerilerini ve beğenilerini geliştirebilirler. Çalgı eğitiminin amacı temelde, öğrencinin bir çalgıyı

¹ Müzik Öğretmeni, İstanbul Tevfik Fikret İlköğretim Okulu, ebru_violoncello@hotmail.com

² Yrd. Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, duygusokez@aku.edu.tr

belirli bir düzeyde çalabilmesini sağlayarak, çalgı becerisini geliştirmek ve yanında müzik sevgisini artırmaktır (Parasız, 2001: 3-4). Çalgı eğitimi alan bireylerin birlikte müzik yapma becerilerinin yanı sıra, estetik anlayışları ve toplumsal/sosyal yönleri de gelişmektedir. Çalgı eğitimiyle bireyler kendilerini daha rahat ifade edebilmekte ve bu sayede öğrencilerin psikolojik gereksinimleri karşılanmaktadır. Bu, öğrencinin ileriki yaşantısını olumlu yönde etkileyecek, iyiyi ve güzeli ayırt edebileceği için doğru kararlar almasını sağlayacaktır (Coşkun, 2007: 3).

Yaylı Çalgılar

Günümüzde kullanılan yaylı çalgıların (keman, viyola, viyolonsel, kontrbas), 15. yüzyılda Avrupa’da yaylı çalgılar ailesi olarak bilinen ve kabul edilen viol’lerden doğduğu kabul edilmektedir (Değirmencioğlu, 2006: 2).

Violler 15. yüzyılda şekillenmeye başlayarak birçok yaylı çalgının doğmasına neden olmuştur. Zaman içinde bu çalgılardan bazıları kaybolurken, bazıları da çeşitli evrim sürecinden geçerek günümüze kadar gelmeyi başarmıştır. Bu dönemlerde “bas viol” veya “viola da gamba” olarak isimlendirilen yaylı çalgı günümüzde kullanılan viyolonsel, “tenor viol” veya “viola da braccio” viyolaya, “viol” de kemana dönüşmüştür (Değirmencioğlu, 2006: 3). Viyolonsel, 15. yüzyıldan bu yana yaylı çalgılar ailesinin önemli ve değişmez bir ferdi olarak yerini korumaktadır.

Viyolonsel

Viyolonsel tarihi ile ilgili araştırmalar yapıldığında ortaya çıkan sonuçlar; viyolonsel tarihsel gelişiminin, keman ve keman ailesi sazlarıyla paralellik gösterdiği yönündedir (Özgüler, 2007: 3). Barok dönemde gelişen çalgı yapımı ile viyolonsel de değişime uğradığı ve ses renginin değişmesiyle birlikte solo bir çalgı olduğu görülmektedir (Kırlıoğlu, 2002: 25).

Viyolonsel Eğitimi

Bireysel yaylı çalgı eğitiminde görsellik, öğrencinin davranışlarında, öğrencinin çalgı öğrenimi süresince kullanılmak zorunda olan en hızlı ve en güvenli yollardan biridir. Öğrenci, çalgı eğitimi süresince taklit yoluyla gördüklerini kendi davranışlarına uyarlayabilmekte ve kendisinden istenilen beceriyi daha kolay kavrayabilmektedir. Bu doğrultuda, çalgı eğitiminin boyutlarından biri olan viyolonsel eğitiminde dersler, öğretmen ve öğrenci arasında bireysel olarak işlenmektedir. Viyolonsel eğitiminde ilk amaç, öğrenciye viyolonseli tanıtmak ve viyolonsel çalmada temel davranışlar olan doğru oturuş ve tutuş konumlarını kazandırmaktır. Öğrencinin viyolonsel çalmaya başlamadan önce, çalgı ile olan bu ilk etkileşimi, ileride çıkacak sorunları önlemek için son derece önemlidir. Bu ilkeler doğrultusunda, viyolonsel eğitimini üç başlık altında ele almanın doğru olacağı düşünülmektedir. Bunlar; oturuş ve tutuş becerilerinin kazandırılması, sağ el becerilerinin kazandırılması ve sol el becerilerinin kazandırılmasıdır (Birel, 2009: 14-15).

Oturuş

Viyolonsel oturularak ve pik yardımıyla enstrümanı yere dayayarak, iki bacak arasında çalınan bir çalgıdır. Sandalyeye dik bir şekilde oturulur. Oturulduğunda diz 90 derece açıyla durmalıdır. Sandalye, ne çok alçak, ne de çok yüksek olmalıdır. Uygun oturuş pozisyonu alındıktan sonra, viyolonsel sap ve gövde kısmının birleştiği yer, göğsün sol tarafına doğru dayanır. Sağ bacak yere 90 derece açıyla, sol ayak ise, sağ ayağa göre yarım ayak boyu kadar daha önde durmalıdır. Viyolonsel, pik eksenini etrafında dönmemesi için, dizlerin iç tarafları ile viyolonsel yanlık kısımları tutulur. Daha sonra viyolonsel pik eksenini etrafında, saat yönünde 5 ila 10 derece kadar çevrilir. Göğsün sol tarafına dayanmış olan viyolonsel, böylece göğsün tamamına yerleşmiş olur. Sol ayağın daha önde durmasının sebebi de budur (Özgüler, 2007: 16).

Vücut Esnekliği

Young'a göre, viyolonseli çalarken bir sesin oluşumunda dengenin ve esnekliğin önemi çok büyüktür. Sharp'a göre de, vücut yazı yazarken veya yemek yerken ne kadar rahatsa, viyolonsel çalarken de bu ölçüde rahat olmalıdır. Viyolonsel tutuşunda bu rahatlık sağlandığı sürece, vücut her türlü hareketi yapabilecek esnekliğe sahip olacaktır (Akt: Topoğlu, 2006: 10).

Sağ Kol

Viyolonsel eğitiminde sağ kolun tamamen yay ile ilgili olduğu ve temel olarak tel titreşimini sağlayarak ses üretilmesi görevini üstlendiği bilinmektedir. Sağ el becerilerinin kazandırılmasında öğrenciden beklenen ilk davranış, doğru bir arşel tutuşu olduğu gelenekselleşmiş bir bilgidir (Birel, 2009: 16).

Sol Kol

İyi bir viyolonsel performansının temel prensiplerinden biri dengedir ve tıpkı sağ kol gibi, sol kol da esnek olmalıdır. Sol kolda karşılaşılan sorunlar genel olarak; başparmak ve elin pozisyonu, vibrato, pozisyon hâkimiyeti, pozisyon değiştirme ve entonasyon'dur (Lee, 2005: 34; Akt: Topoğlu, 2006: 13).

Çalgı eğitimi sürecinde etüt çalışılması, icracının belli bir teknik düzeye gelebilmesi açısından çok önemlidir. Viyolonsel eğitimi içerisinde egzersiz çalmak kadar, etüt çalışılması gerektiği de, viyolonsel eğitimcilerinin geneli tarafından kabul edilen bir görüştür. Bundan dolayı, başlangıç aşamasında kolay etütlerle başlanıp, daha sonra orta seviyeli etütlere ve sonrasında da ileri seviye etütlere geçilmelidir.

Etüt

Çalgı çalma, önemli derecede konsantrasyon ve çaba gerektiren fiziksel ve zihinsel bir eylemdir. Çalgı çalmak için gereken istendik davranışlar, bireylerin bedensel koordinasyon, zamanlama ve becerilerinin gelişmesine bağlı olarak aşama kaydeder. Bu davranış ve becerilerin kazandırılıp geliştirilmesinde izlenecek yolu

belirleyen, çalgıların teknik olanaklarına göre düzenlenmiş olan çalgı metotları, etüt ve egzersizlerdir ve bunlar çalgı eğitiminde büyük önem taşımaktadır (Sun, 1969: 158; Akt: Topaloğlu, 2010: 5).

Tunca'ya göre; gam ve arpejlere ek olarak etütler, öğrenci gelişimi için temel kolaylık ve altyapıyı sağlayan çalışmalardır. Etütlerin çalışılması ve tekrar edilmesi, öğrencinin müziksel gelişiminin en önemli parçalarından biridir. Bir çalışma programının tamamlayıcısı olan etütler, kısa bir müzik formu içerisinde bir veya daha fazla teknik konuyu içeren eserlerdir (Akt: Şişman, 2010: 6).

Etüt'lerin belli bir formu yoktur. Genellikle iki ya da üç bölümlü şarkı ya da rondo formunda yazılmış olmalarına karşın, çoğunluğu özgür formda yazılmıştır (Say, 2005: 556).

Viyolonsel eğitimi içerisinde Carl Schröder, diğer besteciler kadar önemli bir yere sahiptir ve çeşitli viyolonsel eserlerinin yanında önemli etüt kitapları da bulunmaktadır.

Carl Schröder

18 Aralık 1848 yılında Quedlinburg'da doğmuş ve 22 Eylül 1935 tarihinde Bremen'de ölmüştür. İlk derslerini babasından almış ve sonrasında Dessau'da Karl Drechsler ile çalışmalarına devam etmiştir. Aile üyelerinden oluşan dördül ile birlikte Avrupa'da konser turnelerine çıkarak, Paris'ten St. Petersburg'a kadar olan hat üzerinde artan bir ün elde etmiştir. 1872 yılında Berlin "Kroll Operası"nın Kapellmeister'i olmuştur. 1873 yılında Brunswick Hofkapelle'ine atanması ile dördülün dağılmasının ardından bir yıl sonra "Leipzig Gewandhaus Orkestrası"nın solo viyolonselcisi olmuş ve aynı kentin konservatuvarına öğretmen olarak atanmıştır. 1881 yılında Sondershausen'e dönmüş ve burada bir müzik okulu kurmuştur. 1887 yılında Berlin'de ve 1888 yılında Hamburg'da benzeri görevler üstlenmiştir. Daha önce kurmuş olduğu müzik okulu, bir Devlet Konservatuvarına dönüşmüş ve bir yıl sonra 1890 yılında bu okulun direktörü olarak Sondershausen'e dönmüş, 1909 yılına kadar da bu görevine devam etmiştir. Berlin'deki Stern Konservatuvarı'nda öğretici olarak bir çeyrek yüzyıl kalmış, emekliliğini Bremen'de geçirmiştir. Yaratılarına ve eğitsel çalışmalarına ilave olarak, klasik viyolonsel dağarına ilişkin titiz edisyonlar üretmiş ve 1935 yılında Bremen'de hayata gözlerini yummuştur (Sakar, 1997: 8).

Carl Schröder'in Eserleri

Carl Schröder'in literatürde toplam 6 eseri bulunmaktadır. Bu eserlerinden 3'ü (Die Ersten Übungen Für Violoncello Op. 31, Practischer Lehrgang Des Violoncellspiels, School of Trills and Staccatos Op. 39) etüt kitabıdır.

1. Aspasía
2. Die Ersten Übungen Für Violoncello Op. 31
3. Führer Durch Den Violoncello Unterricht
4. Konzertstück Op. 38

5. Practischer Lehrgang Des Violoncellspiels
6. School of Trills and Staccatos Op. 39 (<http://imslp.org>, 2011).

Problem

Carl Schröder'in "Die Ersten Übungen Für Violoncello Opus 31" etüt kitabının viyolonsel eğitiminde ulaşmak istediği hedef ve davranışlar nelerdir? sorusu, araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır.

Araştırmanın Alt Problemleri

1. Carl Schröder'in "Die Ersten Übungen Für Violoncello Opus 31" etüt kitabında hangi müzikal dinamikler bulunmaktadır?
2. Carl Schröder'in "Die Ersten Übungen Für Violoncello Opus 31" etüt kitabı hangi sağ el yay tekniklerini içermektedir?
3. Carl Schröder'in "Die Ersten Übungen Für Violoncello Opus 31" etüt kitabı hangi sol el teknik konuları içermektedir?
4. Carl Schröder'in "Die Ersten Übungen Für Violoncello Opus 31" etüt kitabında yer alan farklı çalınış teknikleri nelerdir?

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmada; Carl Schröder'in "Die Ersten Übungen Für Violoncello Opus 31" etüt kitabında yer alan müzikal dinamiklerin, sağ el yay tekniklerinin, sol el teknik konuların ve etütlerle viyolonsel eğitiminde ulaşmak istenen hedeflerin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma; Carl Schröder'in Opus 31 etüt kitabı hakkında bilgi vermesi; etüt kitabının sağ el yay teknikleri hakkında bilgi vermesi, sol el teknik konuları hakkında bilgi vermesi, farklı çalınış teknikleri konusunda bilgi vermesi; bu ve benzeri çalışmalara ışık tutması, kaynak oluşturması ve yeni bilimsel çalışmalara yön vermesi bakımından önemli görülmektedir.

Yöntem

Bu araştırmada; Carl Schröder'in Opus 31 etüt kitabında yer alan 30 etüdün müzikal dinamikleri, sağ el yay teknikleri ve sol el teknik konuları incelenmiş ve tekniksel analizleri belirlenmiştir. Bu nedenle bu araştırma, betimsel bir araştırmadır.

Araştırmada; söz konusu etüt kitabında yer alan etütleri incelemede, analiz yönteminin bir alt başlığı olan "Görsel Analiz" yönteminden yararlanılmıştır.

Bulgular ve Yorumlar

Yapılan çalışmada, Carl Schröder'in "Die Ersten Übungen Für Violoncello Opus 31" etüt kitabında yer alan 30 etüt tek tek incelenmiş ve yapılan incelemeler sonucunda; etütler içerisinde hangi müzikal dinamiklere ağırlık verildiği, sağ elde hangi yay tekniklerinin daha fazla kullanıldığı, sol el hâkimiyetinde hangi konulara dikkat edilmesi gerektiği belirlenmiştir. Bu çalışmada kitaptaki bütün etütlerin değil,

teknik konuların hepsini içeren 4 (20, 23, 28, 30 nolu etütler) etüdün ayrıntılı olarak analizine yer verilmiştir.

Tablo 1. Carl Schröder Op. 31 Etüt Kitabı 20 Nolu Etüt Analizi

Etüt No	20
Etüdün Tonu	La Majör
Etüdün Temposu	Andante
Etüdün Ölçüsü	(3/4)
Etütteki Nüanslar	Piano (p), Mezzo Forte (mf), Crescendo (cresc), Decrescendo (decrec), Pianissimo (pp), Forte (f), Diminuendo (Dimin)
Etütteki Süslemeler	Puandorg, Çarpma
Sol El Teknik Konular	Sağ El Teknik Konular
Bileğin ve parmakların konumu	Vurgulama
Tel geçişlerinde parmakların Hâkimiyeti	Tel değişimlerini eşit zamanda yapma
La ve re tellerinde flajoleye geçiş	Bileğin esnekliği
Pozisyonlarda parmakların konumu	Bileği kullanarak yay değişimi
Entonasyon	Tüm notaları eşit yayda çalma
Parmak tutma	Yayı kopartmadan tel değişimlerini Hafifletme
Bare	Yayı düz ve eşit şekilde kullanma
Çarpma	Legato ile bağlı olan noktalı staccato'yu tam yayda (g.B) eşit kullanma
4. ve 5. Pozisyonlar	Bağ içerisinde bağ çalma
-	Legato

AKÜ AMADER / SAYI 1

Carl Schröder Op. 31 nolu kitabın 20 numaralı etüdünde, la ve re tellerinde flajole uygulamasıyla birlikte, 4. ve 5. pozisyon uygulamaları da gösterilmektedir. Ayrıca etütte, çeşitli nüanslar ve süslemeler, sağ el arşe kullanımı ve sol el hâkimiyeti sırasında nelere dikkat edilmesi gerektiği yer almaktadır.

Şekil 1. Carl Schröder'in Op. 31 Etüt Kitabının 20 Nolu Etüdünde Piano (p) ve Legato Uygulaması

Şekil 1'de gösterilen 20 numaralı etüdün 1. ölçüsündeki piano (p) uygulaması; sağ ele çok fazla kuvvet vermeden, yayı tuşeye yakın bir bölgede, geniş ve uzun arşe kullanarak gerçekleştirilebilir. Legato uygulamasında ise; notalar arasında yayı durdurmadan tel geçişlerinin eşitliği, bileğin esnek olmasıyla sağlanabilir.

Şekil 2. Carl Schröder'in Op. 31 Etüt Kitabının 20 Nolu Etüdünde Çarpma Uygulaması

Şekil 2'de gösterilen 20 numaralı etüdün 2. ölçüsündeki çarpma uygulaması; çarpma sesini oluşturan mi notasını, yayın topuk bölümünden başlayarak, hızlı ve çabuk bir şekilde çekip, re notasından önce hafif bir ses olarak duyurulmasıyla gerçekleştirilebilir.

Şekil 3. Carl Schröder'in Op. 31 Etüt Kitabının 20 Nolu Etüdünde Crescendo (Cresc), Decrescendo (Decresc) Uygulaması

Şekil 3'te gösterilen 20 numaralı etüdün 3. ölçüsündeki crescendo (cresc) uygulaması; yayın hızının ve ses şiddetinin yavaş bir şekilde yükseltilmesi, yaya uygulanan baskının arttırılması ve yay alanının genişletilmesiyle sağlanabilir. 4. ölçüdeki decrescendo (decresc) uygulaması ise; yay alanının, hızının ve şiddetinin yavaş yavaş azaltılmasıyla gerçekleştirilebilir.

Şekil 4. Carl Schröder'in Op. 31 Etüt Kitabının 20 Nolu Etüdünde Forte (f) Uygulaması

Şekil 4'de gösterilen 20 numaralı etüdün 7. ölçüsündeki forte (f) uygulaması; sesin kuvvetli çıkması için, yayın köprüye yakın bir şekilde çalınmasıyla gerçekleştirilebilir. Ayrıca, sağ el işaret parmağı ile yaya uygulanan kuvvetli bir baskıyla, sesin gür çıkması sağlanabilir.

Şekil 5. Carl Schröder'in Op. 31 Etüt Kitabının 20 Nolu Etüdünde Flajole Uygulaması

Şekil 5'te gösterilen 20 numaralı etüdün 13. ölçüsündeki flajole uygulaması; sol elde, la telinde do notasına basılı olan 3. parmağı tele bastırmadan, 5. pozisyondaki la notasına kaydırarak, parmağın tele hafif bir dokunuşuyla gerçekleştirilebilir.

Şekil 6. Carl Schröder'in Op. 31 Etüt Kitabının 20 Nolu Etüdünde Legato ile Bağlı Staccato Uygulaması

Şekil 6'da gösterilen 20 numaralı etüdün 17. ölçüsündeki legato ile bağlı staccato uygulaması; yayın notalar arasında, kısa ve eşit aralıklarla aniden durdurulmasıyla elde edilebilir. Bu uygulamada, sağ el işaret parmağının, ani ısırtma hareketlerinde yaya uyguladığı baskıyla, seslerin net duyulması sağlanabilir.

Şekil 7. Carl Schröder'in Op. 31 Etüt Kitabının 20 Nolu Etüdünde Bare Uygulaması

Şekil 7'de gösterilen 20 numaralı etüdün 37. ölçüsünde yer alan bare uygulaması; la ve re telindeki, mi ve si notalarına aynı anda basılarak

gerçekleştirilebilir. Uygulamada, sol el 1. parmağın la ve re tellerine aynı ağırlıkta basması ve kol ağırlığının dengelenmesiyle, düzgün ses elde edilebilir.

Şekil 8. Carl Schröder'in Op. 31 Etüt Kitabının 20 Nolu Etüdünde 4. Pozisyon Uygulaması

AKÜ AMADER / SAYI 1

Pozisyon geçişlerinde parmakların Konumu	Bileğin esnekliği
Tel geçişlerinde parmakların Hâkimiyeti	Bileği kullanarak yay değişimi
Entonasyon	Onaltılık notaları eşit yayda çalma
Parmak tutma	Yayı kopartmadan tel değişimlerini hafifletme
2., 3. ve 4. Pozisyonlar	Yayı düz ve eşit şekilde kullanma
Bare	Legato, staccato, vurgulama
-	Yarım yay (OH)

Carl Schröder Op. 31 nolu kitabın 23 numaralı etüdü, Fa Majör tonda yazılan bir etüttür. Etüt, allegro temposunda ve 2/4'lük ölçü sayısında yazılmıştır. Etütte yer alan nüanslar; mezzo forte (mf) ve forte (f) nüanslarıdır. Ayrıca etütte, çeşitli yay teknikleri ile birlikte pozisyon geçişleri gösterilmektedir.

Şekil 10. Carl Schröder'in Op. 31 Etüt Kitabının 23 Nolu Etüdünde Mezzo Forte (mf) Uygulaması

Şekil 10'da gösterilen 23 numaralı etüdün 1. ölçüsündeki mezzo forte (mf) uygulaması; onaltılık notalarda yayı çekerken, sağ el işaret parmağın yaya verdiği hafif baskıyla yayın hızı, sesin gürlüğü ve şiddetinin sabitlenmesi ile gerçekleştirilebilir.

Şekil 11. Carl Schröder'in Op. 31 Etüt Kitabının 23 Nolu Etüdünde Onaltılık Notalarda Legato Uygulaması

Şekil 11'de gösterilen 23 numaralı etüdün 13. ölçüsünde yer alan onaltılık notalarda legato uygulamasında yay hâkimiyetini sağlamak için, notaların bağ

süresince, yay üzerinde eşit bölünmesi gerekmektedir. İkinci adım da, notaların eşit hızda çalınmasıdır.

Şekil 12. Carl Schröder'in Op. 31 Etüt Kitabının 23 Nolu Etüdünde Legato ve Staccato Uygulaması

Şekil 12'de gösterilen 23 numaralı etüdün 18. ölçüsündeki legato uygulaması; notaların bağ sürecinde yayda eşit olarak bölünmesiyle gerçekleştirilebilir. Legato uygulamasının ardından gelen staccato uygulaması, sağ el işaret parmağın, yaya uyguladığı baskı sonucu, yayın topuğa (Fr) doğru sıçratılmasıyla sağlanabilir.

Şekil 13. Carl Schröder'in Op. 31 Etüt Kitabının 23 Nolu Etüdünde 2. ve 3. Pozisyon Uygulaması

Şekil 13'te gösterilen 23 numaralı etüdün 59. ölçüsündeki 2. pozisyona geçiş uygulaması; 1. parmağın si notasına, 2. parmağın da re notasına taşınmasıyla gerçekleştirilebilir. 61. ölçüdeki 3. pozisyon uygulamasında ise, 1. parmağın do notasına taşınmasıyla pozisyon geçişleri sağlanabilir.

Tablo 3. Carl Schröder Op. 31 Etüt Kitabı 28 Nolu Etüt Analizi

Etüt No	28
Etüdün Tonu	Mib Majör
Etüdün Temposu	-
Etüdün Ölçüsü	(4/4)
Etütteki Nüanslar	-
Etütteki Süslemeler	-
Sol El Teknik Konular	Sağ El Teknik Konular
Bileğin ve parmakların konumu	Bileğin esnekliği
Tüm tellerde parmak basımı	Bileği kullanarak yay değişimi

AKÜ AMADER / SAYI 1

Tel geçişlerinde parmakların Hâkimiyeti	Tel geçişlerini eşit zamanda yapma
Entonasyon	Yayı kopartmadan tel değişimlerini hafifletme
Pozisyon geçişlerinde parmakların Konumu	Yayı bağ içerisinde eşit kullanabilme
Parmak tutma	Staccato
Re telinde flajole pozisyonu	Legato
Akor	-
2., 3. ve 4. Pozisyonlar	-

Carl Schröder Op. 31 nolu kitabın 28 numaralı etüdünde opsiyon uygulaması, Mib Majör gam çalışması içerisinde gösterilmektedir. 4/4'lük ölçü sayısında olan bu etüt, bir tür opsiyon ve gam çalışması olduğundan, etüdün belli bir temposu yoktur. Ayrıca etüt içerisinde, sağ el ve sol el teknik konularla ilgili birçok teknik bilginin yer aldığı görülmektedir. Bu etütte, nüanslara ve süslemelere yer verilmemiştir.

Şekil 14. Carl Schröder'in Op. 31 Etüt Kitabının 28 Nolu Etüdünde Opsiyon Uygulaması

Şekil 14'de gösterilen 28 numaralı etütteki opsiyon uygulamasında; iki farklı çalınış şekli görülmektedir. Birinci aşamada, tüm notalar tam yayda (g.B) sadece legato ile çaldırılabilir. İkinci aşamada, legato ve staccato uygulamasında; birinci zamana denk gelen nota tam yayda (g.B), ikinci zamana denk gelen iki bağlı legatolu notalar tam yayda (g.B), üçüncü ve dördüncü zamanlara denk gelen staccato notaları ise yarım yayda (OH) çaldırılarak opsiyon uygulanabilir.

Tablo 4. Carl Schröder Op. 31 Etüt Kitabı 30 Nolu Etüt Analizi

Etüt No	30
Etüdün Tonu	Mib Majör
Etüdün Temposu	Allegro
Etüdün Ölçüsü	(6/8)
Etütteki Nüanslar	Crescendo (cresc), Decrescendo (decrec), Piano (p), Forzando (fz), Forte (f)
Etütteki Süslemeler	Puandorg,
Sol El Teknik Konular	Sağ El Teknik Konular
Bileğin ve parmakların konumu	Bileğin esnekliği
Pozisyon geçişlerinde parmakların Konumu	Bileği kullanarak yay değişimi
Tel geçişlerinde parmakların Hâkimiyeti	Tel geçişlerini eşit zamanda yapma
Entonasyon	Yayı kopartmadan tel değişimlerini hafifletme
Parmak tutma	Yayı düz ve eşit kullanabilme
Bare	Pozisyon geçişlerinde yayı eşit kullanma
2., 3. ve 4. Pozisyonlar	Tam yayda (g.B) legato kullanımı
Akor	-
Arpej	-

Carl Schröder Op. 31 nolu kitabın 30 numaralı son etüdünde; 6/8'lik ölçü sayısı içerisinde, onaltılık notaların legato ile birlikte uygulanışı gösterilmektedir. Etüt, Mib Majör tonunda ve "Allegro" temposunda yazılmıştır. Etütte; crescendo (cresc), decrescendo (decrec), piano (p), forzanda (fz) ve forte (f) nüanslarının olduğu görülürken, etüt içerisinde 2., 3. ve 4. pozisyonlarla birlikte, arpej uygulaması yer almaktadır.

Şekil 15. Carl Schröder'in Op. 31 Etüt Kitabının 30 Nolu Etüdünde Onaltılık Notalarda Piano (p) Uygulaması

Şekil 15'te gösterilen 30 numaralı etütteki piano (p) uygulaması, yayın tuşeye yakın tutulması ve yayın notalara eşit şekilde bölünmesiyle gerçekleştirilebilir.

Şekil 16. Carl Schröder'in Op. 31 Etüt Kitabının 30 Nolu Etüdünde Crescendo (Cresc), Decrescendo (Decresc) ve Arpej Uygulaması

Şekil 16'da gösterilen 30 numaralı etütte; yay hızının yavaşça artırılmasıyla crescendo (cresc), yay hızının yavaşça düşürülmesiyle decrescendo (decresc) gerçekleştirilebilir. Arpej uygulamasında, sol ve sağ kol açılarının dengelenmesi ve sol el parmaklarının tuşeye yakın olmasıyla teller arasındaki geçişlerin akıcı olması sağlanabilir.

Şekil 17. Carl Schröder'in Op. 31 Etüt Kitabının 30 Nolu Etüdünde Legato Uygulaması

Şekil 17'de gösterilen 30 numaralı etüdün 5. ölçüsündeki legato uygulaması; tam yayda (g.B) notaların yaya eşit bölünmesiyle gerçekleştirilebilir. Ayrıca sağ el hâkimiyetinde tel değişimleri, bileğin esnekliğiyle birlikte tele yapılan baskının eşit olmasıyla sağlanabilir.

Şekil 18. Carl Schröder'in Op. 31 Etüt Kitabının 30 Nolu Etüdünde Forte (f) Uygulaması

Şekil 18'de gösterilen 30 numaralı etüdün 25. ölçüsündeki forte (f) uygulaması; yayın köprüye yakın bir bölgede kullanımıyla gerçekleştirilebilir. Ayrıca, itme ve çekme sırasında elimizle yaya yapılan baskının arttırılmasıyla, seslerin gür ve kuvvetli çıkması sağlanabilir. Teller arasındaki geçişlerin akıcı olması için, sol el parmaklarının tuşeye yakın tutulması, nota geçişlerinde parmakların tuşe üzerinde zıplattılmaması, sağ el bileğin serbest olması gerekmektedir.

Şekil 19. Carl Schröder'in Op. 31 Etüt Kitabının 30 Nolu Etüdünde Forzando (fz) Uygulaması

Şekil 19'da gösterilen 30 numaralı etüdün en son ölçüsündeki forzando (fz) uygulaması; forte (f) uygulamasında olduğu gibi, yayın köprüye yakın bölgede kullanımıyla gerçekleştirilebilir. Sağ el işaret parmağına uygulanan baskının, forte (f) uygulamasından daha fazla olmasıyla daha kuvvetli ses elde edilebilir.

Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Carl Schröder'in "Die Ersten Übungen Für Violoncello Opus 31" etüt kitabında hangi müzikal dinamikler bulunmaktadır?

Tablo 5. Carl Schröder Op. 31 Etüt Kitabındaki Müzikal Dinamikler

MÜZİKAL DİNAMİKLER	ETÜT NO
Forte (f)	8, 9, 10, 12, 15, 20, 21, 22, 23, 24, 30
Piano (p)	10, 12, 20, 22, 24, 27, 30
Mezzo Forte (mf)	10, 12, 20, 23, 27
Crescendo (cresc)	10, 12, 20, 22, 24, 27, 30
Decrescendo (decrease)	10, 12, 20, 22, 24, 27, 30
Fortissimo (ff)	19, 24
Pianissimo (pp)	20, 27
Forzando (fz)	30
Diminuendo (dimin)	10, 12, 20, 24, 27

Carl Schröder'in "Die Ersten Übungen Für Violoncello Opus 31" etüt kitabında çeşitli müzikal dinamikler belirlenmiştir. Müzikal dinamiklerden forte'nin (f), etütlerde daha fazla kullanıldığı görülmektedir. Etütlerde, forte (f) uygulamasından sonra piano (p), crescendo (cresc) ve decrescendo (decrease) uygulamalarına yer verilmiştir. Bununla birlikte, tabloda yer almayan bazı etütlerin (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 25, 26, 28, 29) hiçbir müzikal dinamik içermediği belirlenmiştir. Müzikal dinamik içermeyen etütlerin de, belli başlı

AKÜ AMADER / SAYI 1

hedefler içerdiği, yapılan analizlerde ortaya çıkmıştır. Bu hedefler aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 6. Carl Schröder Op. 31 Etüt Kitabındaki Müzikal Dinamikleri Olmayan Etütlerin Hedefleri

ETÜT NO	ETÜTLERİN HEDEFLERİ
1 Numaralı Etüt	İcracıya, viyolonselın boş telleri ile birlikte yay çalışmasını öğretmek
2 Numaralı Etüt	Sol el 1. parmağın tuşe üzerindeki yerini öğretmek
3 Numaralı Etüt	Sol el 1., 2. ve 3. parmağın tuşe üzerindeki yerini öğretmek
5 Numaralı Etüt	Legato uygulaması
6 Numaralı Etüt	Do majör gam öğretimi
7 Numaralı Etüt	Bu etüde kadar yapılan tüm uygulamaların tekrarı
11 Numaralı Etüt	Üçleme ve detache öğretimi
13 Numaralı Etüt	Re majör gam öğretimi
14 Numaralı Etüt	Arpej öğretimi
16 Numaralı Etüt	Bilek çalışması
17 Numaralı Etüt	Çift ses öğretimi
18 Numaralı Etüt	La majör gam öğretimi
25 Numaralı Etüt	Sib majör gam ile çeşitli pozisyonların öğretimi
26 Numaralı Etüt	Arpej ve 6/8 ritim öğretimi
28 Numaralı Etüt	Mib majör gam öğretimi
29 Numaralı Etüt	Mordan öğretimi

İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Carl Schröder'in "Die Ersten Übungen Für Violoncello Opus 31" etüt kitabı hangi sağ el yay tekniklerini içermektedir?

Tablo 7. Carl Schröder Op. 31 Etüt Kitabındaki Sağ El Yay Teknikleri

SAĞ EL YAY TEKNİKLERİ	ETÜT NO
Legato	5, 7, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30
Vurgulama	10, 20, 22, 23
Staccato	13, 19, 21, 22, 23, 28
Legato ile Bağlı Noktalı Staccato	8, 12, 20, 22, 24
Detache	8, 11, 14, 15, 19, 25
Çift Ses Boş Tel Çalma	8, 11

Carl Schröder'in "Die Ersten Übungen Für Violoncello Opus 31" etüt kitabında sağ el yay tekniklerinden biri olan legato uygulamasının diğerlerine göre daha fazla kullanıldığı görülmektedir. Etütlerde legato uygulamasından sonra staccato, detache ve legato ile bağlı noktalı staccato uygulamalarına da yer verilmiştir. Buradan, Carl Schröder Opus 31 etüt kitabındaki 30 etüdün içerisinde en çok legato sağ el yay tekniğinin kullanıldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Ayrıca, bu etüt kitabının içerisinde yer alan 30 etütte dikkat edilecek sağ el yay hâkimiyeti ile ilgili konular;

- Tel geçişlerinde yayı itme ve çekme aşamalarında, bileğin ve parmakların mümkün olduğunca esnek ve rahat olması gerektiği,
- Kol yüksekliğinin köprüye göre değişmesi gerektiği,
- Detache uygulamasında yayın; 8 numaralı etütte topuk (Fr) ve uç (s.B), 14 numaralı etütte yarım yayda (OH), 11, 15, 19 ve 25 numaralı etütlerde orta (M) kısımda olması gerektiği,
- Sol el hâkimiyeti olan mordan ve tril uygulamalarında, sağ elde yaya uygulanan ağırlığın dengeli olması gerektiği,
- Legato uygulamaları sırasında notaların tam yay (g.B) ve yarım yay (OH) alanında eşit bölünmesi gerektiği,
- Piano (p), pianissimo (pp) uygulamalarında yayın tuşeye yakın; forte (f), mezzo forte (mf), fortissimo (ff), forzando (fz) uygulamalarında da yayın köprüye yakın olması gerektiği,

AKÜ AMADER / SAYI 1

- Crescendo (cresc) ve decrescendo (decrec) uygulamalarında yayın, etüt içerisinde kullanılan forte (f), mezzo forte (mf), fortissimo (ff), forzando (fz), piano (p) ve pianissimo'ya (pp) göre belirlenmesi gerektiği,

- Vurgulama ve staccato uygulamalarındaki yayın, etütlerde gelen yay alanına göre belirlenmesi gerektiği şeklinde sıralanabilir.

Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Carl Schröder'in "Die Ersten Übungen Für Violoncello Opus 31" etüt kitabı hangi sol el teknik konuları içermektedir?

Tablo 8. Carl Schröder Op. 31 Etüt Kitabındaki Sol El Teknik Konular

SOL EL TEKNİKLERİ	ETÜT NO
Mordan	29
Tril	27
Çift Ses	15, 17, 21
Parmak Tutma	2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 30
Çarpma	20
Bare	12, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 23, 29, 30
2. Pozisyon	21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30
3. Pozisyon	21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30
4. Pozisyon	20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30
5. Pozisyon	20, 24
6. Pozisyon	25, 26
Flajole	20, 24, 28
Akor	11, 25, 28, 30
Arpej	11, 14, 26, 30

Carl Schröder'in "Die Ersten Übungen Für Violoncello Opus 31" etüt kitabında sol el teknik konulara bakıldığında; akor, arpej, parmak tutma, flajole, mordan, tril, çift ses, çarpma, pozisyon, bare uygulamaları yer almaktadır. Etütlerde

ağırlıklı olarak parmak tutma, bare çalışmalarına, 4. ve 2. pozisyon uygulamalarına yer verildiği görülürken; en az ağırlıklı konuların mordan, tril ve çarpma olduğu görülmektedir. Tablo 8 incelendiğinde, Carl Schröder Opus 31 etüt kitabı içerisinde sol el teknik konularında, en çok kullanılan tekniğin parmak tutma çalışması olduğu; en az kullanılan sol el teknik konuların da, mordan, tril ve çarpma olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Ayrıca, bu etüt kitabının içerisinde yer alan 30 etütte dikkat edilecek sol el hâkimiyeti ile ilgili konulara bir bütün olarak bakıldığında, sol el bileğin ve parmakların yuvarlak olması gerektiği söylenebilir. Arpej uygulamalarında parmakların tuşe üzerinde zıplatılmadan uygulanması gerekmektedir. Tril (tr) uygulamasında, tril'i (tr) yapan parmağın tuşe üzerinde eşit aralıklarla kaldırılıp düşürülmesi sonucunda, tril (tr) hâkimiyeti gerçekleşebilir. Ayrıca, 1. parmağın ve başparmağın pozisyon belirleme aşamasındaki önemi vurgulanabilir.

Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Carl Schröder'in "Die Ersten Übungen Für Violoncello Opus 31" etüt kitabında yer alan farklı çalınmış teknikleri nelerdir?

Carl Schröder'in "Die Ersten Übungen Für Violoncello Opus 31" etüt kitabının içerisinde yer alan 30 etüdün içerisinde, opsiyon etütlerinin de bulunduğu görülmektedir. 13, 18, 28 numaralı opsiyon etütlerinde; legato, staccato, tam yayda (g.B) legato, dört ve sekiz bağlı legato, yarım yayda (OH) staccato tekniklerinin uygulamalarına yer verilmiştir. Burada opsiyon etütlerinin azlığı dikkat çekmektedir. İcracılar, bu etüt kitabının yanında, opsiyon çalışmalarıyla ilgili olarak farklı etüt kitaplarına da başvurmalıdır.

SONUÇLAR

Araştırmadan elde edilen bulgular incelendiğinde; Carl Schröder'in "Die Ersten Übungen Für Violoncello Opus 31" etüt kitabının, icracıyı "0" başlangıç seviyesinden ileri seviyeye kadar getirdiği, 21 numaralı etütten itibaren pozisyon gam çalışmalarına yer verildiği belirlenmiştir.

Carl Schröder'in Opus 31 etüt kitabındaki sağ el yay tekniklerine bakıldığında;

-30 etüt içerisinde en fazla legato, staccato ve detache uygulamalarının kullanıldığı; legato ile bağlı noktali staccato, tam yayda (g.B) tel değiştirme, yayın ucunda (Sp), yayın topuğunda (Fr), yayın ortasında (M) uygulanan sağ el yay tekniklerine ağırlıklı olarak yer verildiği görülmektedir. Legato ve staccato yay tekniklerinin 13, 21, 22, 23, 28 numaralı etütlerde; detache uygulamasının ise 8, 11, 14, 15, 19 ve 25 numaralı etütlerde uygulandığı belirlenmiştir.

-Müzikal dinamiklere bakıldığında; piano (p), crescendo (cresc), decrescendo (decrec) uygulamalarının eşit kullanıldığı, en fazla forte (f) uygulamasının, en az forzando (f), fortissimo (ff), pianissimo (pp) uygulamalarının kullanıldığı belirlenmiştir.

Ayrıca; kitabın 13, 18 ve 28 numaralı etütleri içerisindeki yay tekniklerinin, icracıya bağlı olarak uygulanabildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Etüt kitabındaki sol el tekniklerine bakıldığında;

-Tril, mordan, çarpma süslemelerinin sadece birer etüt içerisinde, puandorg süslemesinin ise 15 etütte yer aldığı görülmüştür. 27 numaralı etüdün tril uygulamasına, 29 numaralı etüdün ise mordan uygulamasına yönelik olduğu söylenebilir.

-2., 3. ve 4. pozisyonların 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 numaralı etütlerde uygulandığı belirlenmiştir.

-Kitaptaki etütlerin sol el hâkimiyetinde; sol kolun sağ kol ile paralel gittiği, bilek pozisyonunun farklı pozisyonlarda daha değişik konum edildiği belirlenmiştir.

ÖNERİLER

-Etüt kitabının içerisinde kullanılan sağ el yay teknikleri ve sol el teknikleri, kitap içerisindeki sıraya göre değil, basitten zora doğru seçilerek çalıştırılması,

-Etüt içerisinde bulunan süslemelerin (tril, mordan, çarpma) icrası yapılmadan önce, bu süslemelerle ilgili daha basit etüt çalışmalarının yapılması ve sonrasında kitap içerisindeki etütlere geçilmesi,

-Mordan uygulaması sadece 29 numaralı etütte görülmektedir. Bu nedenle bu etüdü çalmadan önce, daha basit çalışmaların yapılması,

-Pozisyon geçişlerinin olduğu etütler icra edilmeden önce, bu etütlerin gam çalışması ile desteklenmesi,

-20 numaralı etüde kadar pozisyon çalışmaları uygulanmadığı ve 20 numaralı etütte 4. ve 5. pozisyonlar yer aldığı için, bu etüdü icra etmeden önce pozisyon ve gam çalışmalarının yapılması,

-Tril uygulaması sadece 27 numaralı etütte görülmektedir. Bu nedenle bu etüt çalışılmadan önce, daha basit tril çalışmalarının yapılması,

-Çift ses çalışması sadece 17 numaralı etütte görülmektedir. Bu nedenle bu etüt çalışılmadan önce, daha basit çift ses çalışmalarının yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Birel, A. S. (2009). *Viyolonsel Eğitiminde Vibrato Öğretimi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Coşkun, S. (2007). *Türkiye'de Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (Yaylı Çalgılar) Bireysel Çalgı Eğitimi Dersinde Piyano Eşlikli Çalışmalara İlişkin Öğretmen Görüşleri*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Değirmencioğlu, L. (2006). *Geleneksel Türk Sanat Müziği Viyolonsel Öğretim ve İcra Yöntemleri Üzerine Bir Araştırma*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri.

- Kırlıoğlu, Ö. (2002). *Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Viyolonsel ve Keman Eğitiminde Kullanılan Yay Tekniklerinin Yöntemsel Analizi*, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bolu.
- Özgüler, Ö. (2007). *Türk Müziği'nde Viyolonsel*, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Parasız, G. (2001). *Türkiye'de, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşlerine Göre Ana Çalgı Keman Eğitiminde Karşılaşılan Sorunların İncelenmesi*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.
- Sakar, M. H. (1997). *Viyolonsel Başlarken Çalgı Tekniği İçin Gerekli Olan Temel Metotların Dökümü ve Bunların Analizi*, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- Say, A. (2005). *Müzik Ansiklopedisi*, (1. Cilt). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Şişman, Ç. (2010). *Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi Bölümlerinde ve Devlet Konservatuvarlarında Lisans Düzeyinde Yaygın Olarak Kullanılan Viyolonsel Sol El İle İlgili Metotların Analizi*, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- Topaloğlu, T. (2010). *J. J. F. Dotzauer Exercises For Violoncello Book I Metodunun İncelenmesi*, Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri.
- Topoğlu, O. (2006). *Yaylı Çalgı Çalışma Sürecinde Eşlikli Çalışmanın Önemi ve Viyolonsel İçin Eşlikli Parmak Açma Çalışmaları*, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- http://imslp.org/wiki/Category:Schr%C3%B6der,_Carl, 10.10.2011.